

सायांश वृत्त

बीडचा दुष्काळ गंभीर;
२२५ टॅकर सुरू,
प्रशासनाला तातडीच्या
उपाययोजनांचे आदेश!

■ बीड : प्रतिनिधी

बीड जिल्ह्यात दुष्काळाचे संकट गडद होत असताना प्रशासनाची खरी कसोटी लागली आहे. पावसाने दीर्घकाळ खंड दिल्याने पिकांचे नुकसान, पिण्याच्या पाण्याची टंचाई आणि जनावरांच्या चाऱ्याचा प्रश्न गंभीर बनला आहे. या पार्श्वभूमीवर उपमुख्यमंत्री तथा पालकमंत्री सुनेत्रा अजित पवार यांनी शनिवारी जिल्हाधिकारी कार्यालयात आढावा बैठक घेऊन प्रशासनाला तातडीने उपाययोजना करण्याचे निर्देश दिले.

जिल्ह्यात सध्या २२५ टॅकरखे पाणीपुरवठा केला जात आहे. मात्र, एवढ्या मोठ्या प्रमाणावर टॅकरवर अवलंबून राहण्याची वेळ का आली, हा प्रश्नही महत्त्वाचा आहे. टॅकरच्या फेऱ्यांवर जीपीएस प्रणालीखे नियंत्रण ठेवण्याबरोबरच पिण्यायोग्य पाण्याचा अपव्यय टाळण्याच्या सूचना देण्यात आल्या आहेत. पीक नुकसान पंचनामे तातडीने पूर्ण करणे, पीक विमा प्रक्रियेत पारदर्शकता राखणे आणि जनावरांच्या चाऱ्याचे नियोजन करण्यावर भर देण्यात आला. जलस्रोतांचे पुनर्भरण, नदी-नाल्यांचे खोलीकरण आणि विहिऱ्यांची दुस्स्ती करण्याचेही निर्देश आहेत. रोजगार हमीची कामे जलसंधर्भनाशी जोडून स्थलांतर रोखण्याचा प्रयत्न केला जाणार आहे. मात्र, बैठकीतील आदेश प्रत्यक्षात किती वेगाने उतरतात आणि शेतकऱ्यांना मदत कधी मिळते, यावरच प्रशासनाच्या तत्परतेचे मूल्यमापन होईल.

आयडीबीआय बँकेच्या विक्रीवरून काँग्रेसचा केंद्र सरकारवर हल्लाबोल

‘नफ्यातील राष्ट्रीय बँक विदेशी कंपनीला विकणे देशाच्या अर्थव्यवस्थेसाठी धोकादायक’ ; विश्वास उटगी यांची टीका

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे : प्रतिनिधी

आयडीबीआय बँकेची विक्री करण्याच्या केंद्र सरकारच्या निर्णयावर काँग्रेसने तीव्र आक्षेप घेतला आहे. नफ्यात आलेल्या बँकेतील सरकारी हिस्सा विदेशी गुंतवणूकदाराला विकण्याचा निर्णय देशाच्या आर्थिक हिताच्या दृष्टीने योग्य नसल्याचा आरोप बँकेिंग अर्थतज्ज्ञ, बँक ऑफ महाराष्ट्राचे माजी संचालक तथा महाराष्ट्र प्रदेश काँग्रेसच्या अर्थ विभागाचे अध्यक्ष विश्वास उटगी यांनी केला. या निर्णयामुळे राष्ट्रीय संपत्तीवरील सार्वजनिक मालकी कमी होण्याची भीतीही त्यांनी व्यक्त केली.

आयडीबीआय बँकेच्या प्रस्तावित विक्रीच्या पार्श्वभूमीवर महाराष्ट्र प्रदेश काँग्रेसचे वरिष्ठ प्रवक्ते गोपाळदादा तिवारी यांनी पत्रकार परिषदेचे आयोजन केले होते. यावेळी उटगी यांनी केंद्र सरकारच्या आर्थिक धोरणावर टीका केली. या निर्णयाविरोधात काँग्रेस रस्त्यावर उतरून आंदोलन करणार असल्याचेही त्यांनी सांगितले.

उटगी म्हणाले, बँका ही देशाची आर्थिक संपत्ती आहे. माजी पंतप्रधान इंदिरा गांधी यांच्या काळात बँकांचे राष्ट्रीयीकरण झाल्यानंतर कृषी, उद्योग आणि ग्रामीण विकासासाठी वित्तपुरवठा करण्यासाठी सार्वजनिक क्षेत्रातील बँकांनी महत्त्वाची भूमिका बजावली. अशा बँकेची विक्री करण्याचा निर्णय घेताना देशाचे दीर्घकालीन आर्थिक हित विचारात घेतले पाहिजे.

२००४ मध्येही आयडीबीआय बँकेच्या विक्रीचा मुद्दा उपस्थित झाला होता. त्यावेळी काँग्रेसने या प्रयत्नाला विरोध केला होता आणि बँकेतील विदेशी गुंतवणुकीच्या मर्यादेबाबत संसदेत निर्णय झाल्याचा दावा उटगी यांनी केला. सध्याच्या निर्णयामुळे पूर्वीच्या भूमिकेशी विसंगती निर्माण होत असल्याची टीकाही त्यांनी केली.

‘बँक सावरल्यानंतर विक्रीचा निर्णय का?’

आयडीबीआय बँकेच्या आर्थिक स्थितीत सुधारणा झाल्यानंतर तिच्या विक्रीचा निर्णय घेण्यामागील कारणांवर काँग्रेसने प्रश्न उपस्थित केले आहेत. बँकेतील अनुत्पादक मालमत्तेचे (एनपीए) प्रमाण कमी करून ती नफ्यात आणण्यासाठी प्रयत्न झाले असताना, तिची मालकी विदेशी गुंतवणूकदाराकडे देण्याची आवश्यकता काय, असा सवाल उटगी यांनी केला.

गोपाळदादा तिवारी यांनीही केंद्र सरकारच्या निर्णयावर टीका केली. बँक आर्थिक अडचणीत असताना केंद्र सरकार आणि एलआयसीने सुमारे ४३ हजार कोटी रुपये खर्च केल्याचा दावा त्यांनी केला. बँकेची स्थिती सुधारल्यानंतर तिचा ५१ टक्क्यांपेक्षा अधिक हिस्सा विकण्याचा प्रयत्न होत असल्याचे सांगत त्यांनी सरकारच्या धोरणावर प्रश्नचिन्ह उपस्थित केले.

विक्रीची किंमत आणि मालमत्तेच्या मूल्यावर प्रश्न

आयडीबीआय बँकेच्या विक्रीसाठी ५२ हजार ७५८ कोटी रुपयांचा आकडा नमूद करत उटगी यांनी बँकेच्या मालकीच्या जमिनींच्या मूल्याबाबतही प्रश्न उपस्थित केले. पुणे, मुंबई, हैदराबाद आणि देशातील अन्य भागातील बँकेच्या जमिनींचे मूल्य एक लाख कोटी रुपयांपेक्षा अधिक असल्याचा दावा त्यांनी केला. तसेच बँकेचा शेअर सुमारे १० रुपयांचा असताना तो ८१.७० रुपयांच्या आसपास विकला जात असल्याचा आरोप तिवारी यांनी केला.

मात्र, विक्रीचे मूल्यांकन, बँकेच्या मालमत्तांचे प्रत्यक्ष बाजारमूल्य आणि व्यवहारातील अटी यांचा स्वतंत्र तपशील तपासल्याशिवाय या दाव्यांची पुष्टी होऊ शकत नाही.

राष्ट्रीय बँकांच्या भवितव्याबाबत चिंता देशावरील कर्जाचा बोजा वाढल्याचा मुद्दा उपस्थित करत तिवारी म्हणाले की, २०१४ अखेरीस देशावरील कर्ज सुमारे ५७ लाख कोटी रुपये होते, तर मोदी सरकारच्या कार्यकाळात ते वाढून २२७ लाख कोटी रुपयांपर्यंत गेल्याचा त्यांचा दावा आहे. अशा परिस्थितीत देशाच्या विकासात महत्त्वाची भूमिका बजावणाऱ्या सार्वजनिक क्षेत्रातील बँकेची विक्री करणे योग्य नसल्याचे मत त्यांनी व्यक्त केले.

बँकांच्या राष्ट्रीयीकरणामागील उद्दिष्टे, सार्वजनिक क्षेत्रातील वित्तीय संस्थांची भूमिका आणि विदेशी गुंतवणुकीची मर्यादा यावर व्यापक चर्चा होण्याची गरज असल्याचे काँग्रेसच्या नेत्यांनी म्हटले. आयडीबीआय बँकेच्या विक्रीप्रक्रियेची कायदेशीर वैधता, व्यवहाराचे मूल्यांकन आणि संसदेची भूमिका यांबाबतही त्यांनी प्रश्न उपस्थित केले.

केंद्र सरकारच्या निर्णयावर काँग्रेसने केलेले हे आरोप आणि दावे असून, विक्रीची प्रक्रिया, व्यवहाराच्या अटी, मालमत्तांचे मूल्यांकन आणि संसदीय मंजूरीसंबंधीची अधिकृत कागदपत्रे तपासल्यानंतरच या मुद्द्यांचे वस्तुनिष्ठ मूल्यमापन करता येईल.

दुष्काळात दुग्धव्यवसायाची संधी; तुकाराम मुंदेंचा पाणी अडवण्यावर भर!

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पिंपरी-चिंचवड / प्रतिनिधी

दुष्काळाकडे केवळ संकट म्हणून न पाहता त्यावर दीर्घकालीन उपाय शोधण्याची गरज आहे, असे मत आयएएस अधिकारी तुकाराम मुंदें यांनी व्यक्त केले. पिंपरी-चिंचवड येथे आयोजित ग्लोबल मराठा बिझनेस एक्स्पोमध्ये बोलताना त्यांनी जलसंधारण, दुग्धव्यवसाय आणि कमी पाण्यात चारा उत्पादनावर भर दिला.

‘गावातले पाणी गावातच जिरवा’ हा दुष्काळावर मात करण्याचा महत्त्वाचा मार्ग असल्याचे मुंदें म्हणाले. पावसाचे पाणी वाहून जाण्यामागे बांधबंधिरस्तीचा अभाव हे एक कारण असल्याचे सांगत त्यांनी गावागावांनी एकत्र येऊन जलसंधारणाची कामे करण्याचे आवाहन केले.

दुग्धव्यवसायात ग्रामीण उद्योजकांसाठी संधी असल्याचेही त्यांनी स्पष्ट केले. हायड्रोपोनिक्स पद्धतीने कमी पाण्यात चारा उत्पादन करता येते. त्यामुळे पाणीटंचाईच्या परिस्थितीतही पशुपालनाला काही प्रमाणात आधार मिळू शकतो, असे त्यांनी सांगितले. मात्र, दुग्धव्यवसायासाठी पाणी, जनावरांची देखभाल आणि बाजारपेठेचे नियोजन आवश्यक आहे.

हिवरे बाजारसारख्या गावांचे उदाहरण देत त्यांनी पाणी अडवून त्याचा नियोजनबद्ध वापर करण्याचे महत्त्व अधोरेखित केले.

उद्योजकांनी सामाजिक उत्तरदायित्व निधीतून जलसंधारणाची कामे हाती घ्यावीत, असे आवाहनही त्यांनी केले.

मात्र, दुष्काळग्रस्त शेतकऱ्यांसाठी केवळ उद्योजकतेचा सल्ला पुरेसा नाही. जलसंधारणासाठी निधी, तांत्रिक मदत, पशुखाद्याची उपलब्धता आणि बाजारभावाची हमी यांची सांगड घातल्यासच या उपाययोजनांचा प्रत्यक्ष फायदा होऊ शकतो.

गोकुळ रणधुमाली

गोकुळ हा कोल्हापूरच्या सर्वाधिक पाच मतदान केंद्रे असून तेथे विशेष चुरस अपेक्षित आहे.

निवडणुकीपूर्वी ठरावधारकांना सहलीवर पाठवण्याच्या सहालीवर पाठवण्यात आल्याची चर्चा रंगली होती. मतदानापूर्वी त्यांना परत आणून थेट मतदान केंद्रांवर नेण्याची तयारी दोन्ही बाजूंनी करण्यात आली आहे. मतपत्रिकेवरील शिक्षा चुकीचा लागल्यास मत बाद होण्याची शक्यता असल्याने मतदारांना मार्गदर्शनही करण्यात आले आहे.

मांदळेवाडी शाळेतील विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक साहित्याचे वाटप

वाचन प्रेरणा दिनानिमित्त बालवाचनालयासाठी पुस्तके व कपाटाची भेट; आझाद नारी फाउंडेशनतर्फे विद्यार्थ्यांना मदत

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

लोणी-धामणी । प्रतिनिधी

मांदळेवाडी (ता. आंबेगाव) येथील जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळेत वाचन प्रेरणा दिनाचे औचित्य साधून विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक साहित्याचे वाटप करण्यात आले. या उपक्रमामुळे विद्यार्थ्यांमध्ये वाचनाची आवड निर्माण होण्याबरोबरच त्यांना शैक्षणिक साहित्याची मदत मिळाली.

माजी विद्यार्थी संघटनेचे सदस्य दत्तात्रय तुकाराम मांदळे यांनी आपल्या मातोश्री कै. मुक्ताबाई तुकाराम मांदळे यांच्या स्मरणार्थ शाळेतील विद्यार्थ्यांना वाचनाची गोडी लागावी, या उद्देशाने पाच हजार रुपये किमतीची बालवाचनालयाची पुस्तके भेट दिली. तसेच वाचनालयासाठी दहा हजार रुपये किमतीचे शोकेस कपाट उपलब्ध करून दिले. कविता कंधारे यांच्या प्रयत्नातून आणि पुणे येथील आझाद नारी फाउंडेशनच्या माध्यमातून जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळा मांदळेवाडी तसेच अंगणवाडीतील सर्व विद्यार्थ्यांना स्कूल बॅग, चप्पल, बस्कर आदी शैक्षणिक साहित्याचे वाटप करण्यात आले.

या उपक्रमामुळे शैक्षणिक साहित्याचा लाभ मिळाला असून, शाळेत वाचनसंस्कृती वाढविण्यासाठीही हातभार लागणार आहे, अशी माहिती शाळेचे मुख्याध्यापक सखाराम मुंजाळ यांनी दिली.

अल-निनोच्या पार्श्वभूमीवर पुणे जिल्ह्यात पाणीपुरवठ्याचे नियोजन; स्थानिक स्वराज्य संस्थांना २० टक्के कपातीच्या सूचना

पुणे शहरात एक दिवसाआड पाणीपुरवठा करण्याची जलसंपदा विभागाकडून मागणी: ३१ ऑगस्ट २०२७ पर्यंत पिण्याच्या पाण्याची सुरक्षितता सुनिश्चित करण्यासाठी जिल्हाधिकारी जितेंद्र डुडी यांच्या अध्यक्षतेखाली बैठक

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे : प्रतिनिधी

अल-निनोच्या संभाव्य प्रभावाच्या पार्श्वभूमीवर उपलब्ध जलसाठ्याचे काटकसरीने आणि नियोजनबद्ध व्यवस्थापन करून ३१ ऑगस्ट २०२७ पर्यंत पिण्याच्या पाण्याची सुरक्षितता सुनिश्चित करण्यासाठी जिल्हाधिकारी जितेंद्र डुडी यांच्या अध्यक्षतेखाली बैठक झाली.

जिल्हाधिकारी कार्यालयात झालेल्या या बैठकीला पुणे महानगरपालिकेचे आयुक्त नवलकिशोर राम, पुणे जिल्हा परिषद मुख्य अधिकारी गजानन पाटील, जलसंपदा विभागाचे मुख्य अभियंता अमोल कोल्हे, अधीक्षक अभियंता पृथ्वीराज फाळके, मुख्य अभियंता पुणे मनपा श्री जगताप, श्री तारू यांच्यासह संबंधित अधिकारी उपस्थित होते.

राज्यातील २६५ तालुक्यांमध्ये दुष्काळ जाहीर करण्यात आल्याच्या पार्श्वभूमीवर उपलब्ध पाण्याचा वापर प्राधान्यक्रमाने करण्याची आवश्यकता बैठकीत अधोरेखित करण्यात आली. शासन निर्णय दिनांक ५ ऑक्टोबर २०२६ अन्वये उपलब्ध जलसाठ्याचा विविध उपयोगांसाठी काळजीपूर्वक आणि काटकसरीने वापर करण्याच्या दृष्टीने जलसंपदा विभागाने पाण्याचे सूक्ष्म नियोजन केले आहे.

खडकवासला प्रकल्पात १५ ऑक्टोबर २०२६ रोजी मृतसाठा, बाष्पीभवन आणि बर्फ साठा वगळता अंदाजे २० टीएमसी पाणी उपलब्ध असल्याची माहिती बैठकीत देण्यात आली. हा साठा दरवर्षीच्या तुलनेत अंदाजे २५ टक्क्यांनी कमी असल्याने उपलब्ध पाणी पिण्यासाठी आणि सिंचनासाठी पुरविताना काटेकोर नियोजन करावे लागणार आहे. परतीचा पाऊस न झाल्याने पाण्याच्या वापरावर मर्यादा येण्याची शक्यता व्यक्त करण्यात आली.

या पार्श्वभूमीवर पुणे शहरातील पाणीपुरवठ्यात २५ टक्के कपात करण्याची आवश्यकता असल्याचे विभागाकडून सांगण्यात आले. तसेच शहरात एक दिवसाआड पाणीपुरवठा करण्याची मागणी अधीक्षक अभियंता पृथ्वीराज फाळके यांनी मांडली.

स्थानिक स्वराज्य संस्थांना २० टक्के पाणी कपातीच्या सूचना पवना, भामा आसखेड, चासकमान आणि नीरा प्रणालीतील प्रकल्पांमध्ये १० ते १५ टक्के पाणीसाठा उपलब्ध असला, तरी ३१ ऑगस्ट २०२७ पर्यंत पाणीपुरवठा टिकवून ठेवण्यासाठी सर्व स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी २० टक्के पाणी कपात करण्याच्या दृष्टीने नियोजन करावे, अशा सूचना देण्यात आल्या.

उपलब्ध पाण्याचा विचार करून रब्बी हंगामासाठी सिंचन आवर्तन देण्यात येणार आहे. मात्र, सर्व प्रकल्पांमधील पाण्याचे नियोजन केल्यानंतर उन्हाळी हंगामातील सिंचनासाठी पुरेसा साठा शिल्लक राहण्याची शक्यता नसल्याने उन्हाळी सिंचन आवर्तन देणे शक्य होणार नसल्याचे बैठकीत स्पष्ट करण्यात आले.

अनधिकृत पाणी उपसा रोखण्यासाठी संयुक्त पथके

अनधिकृत पाणी उपसा तातडीने रोखण्यासाठी महसूल, महावितरण, पोलीस आणि जलसंपदा विभागाच्या संयुक्त भराी पथकांची स्थापना करण्याच्या सूचना देण्यात आल्या. अनधिकृत पाणी उपशासाठी वापरण्यात येणारे पंप व मोटारी जप्त करण्याबरोबरच पाणीचोरी आढळल्यास महावितरण विभागाने संबंधितांचे वीजजोडणी खंडित करण्यासाठी कठोर कार्यवाही करावी, असे निर्देश देण्यात आले.

आवश्यक ठिकाणी पोलीस बंदोबस्त करून देण्यासह व सुव्यवस्थेच्या

परिस्थितीनुसार प्रतिबंधात्मक उपाययोजना करण्यावरही भर देण्यात येणार आहे.

उपलब्ध जलसाठ्याचे काटेकोर व्यवस्थापन, अनधिकृत पाणी उपशावर नियंत्रण आणि पिण्याच्या पाण्याला प्राधान्य देऊन आगामी उन्हाळ्यातील पाणीटंचाईचा धोका कमी करण्यासाठी सर्व संबंधित विभागांनी समन्वयाने कार्यवाही करण्याची आवश्यकता असल्याचे जिल्हाधिकारी म्हणाले.

यावेळी जलसंपदा विभागासह विविध विभागाचे प्रमुख अधिकारी उपस्थित होते.

साारांश वृत्त

**‘कुठे आहे रामराज्य’?,
सोनम वांगचुक यांचा
केंद्र सरकारवर संताप;
विश्वासघात केल्याचा
आरोप**

■ **दैनिक राज्य लोकतंत्र**
नवी दिल्ली । प्रतिनिधी
केंद्रीय गृह मंत्रालय आणि लडाखच्या स्थानिक प्रतिनिधींमधील चर्चा कोणत्याही ठोस निष्कर्षाविना निष्पळट ठरल्यानंतर पर्यावरणवादी कार्यकर्ते सोनम वांगचुक यांनी केंद्र सरकारवर जोरदार निशाणा साधला आहे. केंद्राने लडाखच्या जनतेला दिलेल्या आश्वासनावरून पुन्हा एकदा घुमजाव केल्याचा गंभीर आरोप करत, प्राण गेले तरी वचन मोडायचे नाही, हा आदर्श मानणाऱ्या देशात सध्या कसले रामराज्य सुरू आहे? असा संतप्त सवाल वांगचुक यांनी उपस्थित केला.
सोनम वांगचुक यांनी एका व्हिडीओ संदेशात आपली तीव्र नाराजी व्यक्त केली. कालच्या बैठकीतील भूमिकेने आम्हाला मोठा धक्का बसला आहे. आमच्यात फिरकोट मुद्द्यावर मतभेद असतील असे आम्हाला वाटले होते. मात्र दोन्ही बाजूच्या भूमिकेत बराच फरक आहे. केंद्राने पुन्हा एकदा आपल्या वचनाला हस्ताक्षर फासला आहे, असे वांगचुक म्हणाले.
लडाखसाठी प्रस्तावित विधानसभा अत्यंत मर्यादित स्वरूपाची असेल आणि मुख्य सचिव या विधानसभेच्या अध्यक्षारीत येणार नाहीत, अशी भूमिका केंद्राने घेतली. इतकेच नव्हे, तर कलम ३५१ अंतर्गत विशेष संरक्षणाबाबत दिलेल्या आश्वासनावरूनही सरकारने माघार घेतल्याचा आरोप वांगचुक यांनी केला.
लडाखच्या हक्कांसाठी सुरू असलेल्या आंदोलनाचे नेतृत्व करणारे आणि यापूर्वी राष्ट्रीय सुरक्षा कायदांतर्गत (एनएसएर) सहा महिने तुरुंगवास भोगलेले वांगचुक म्हणाले, आम्ही संविधानाच्या सहाव्या परिशिष्टावरील कलम ३५१ अंतर्गत विशेष घटनात्मक संरक्षण स्वीकारण्यास तयार झालो होतो. यावर्षी मे महिन्यात लडाखचे नेते आणि गृह मंत्रालय यांच्यात झालेल्या महत्त्वपूर्ण चर्चेत आम्हाला लोकशाही अधिकार बळग करण्याचे आश्वासन देण्यात आले होते.

लंडनमध्येही ‘व्होट चोरी’चा आवाज; ज्ञानेश कुमार आणि एसआयआरविरोधात भारतीय विद्यार्थ्यांचे आंदोलन!

■ **दैनिक राज्य लोकतंत्र**
लंडन, प्रतिनिधी
भारतातील मतदारयाद्यांच्या विशेष सखोल पुनरीक्षणावरून (एसआयआर) सुरू असलेला राजकीय संघर्ष आता थेट ब्रिटनच्या राजधानीतही पोहोचला आहे. मुख्य निवडणूक आयुक्त ज्ञानेश कुमार आणि एसआयआर प्रक्रियेविरोधात काँग्रेस तसेच ब्रिटनमधील भारतीय विद्यार्थी संघटनांनी शनिवारी, १७ ऑक्टोबर २०२६ रोजी लंडनमधील पार्लमेंट स्केअर येथे आंदोलन केले. महात्मा गांधी यांच्या पुतळ्याजवळ झालेल्या या आंदोलनात शेकडो लोक

सहभागी झाल्याचे वृत्त पीटीआयने दिले आहे.
‘स्टॉप व्होट चोरी’ या घोषणेखाली आयोजित करण्यात आलेल्या आंदोलनात निवडणूक प्रक्रियेतील पारदर्शकता आणि मतदारायाद्यांच्या पुनरीक्षणासंबंधीच्या मुद्द्यांवर लक्ष केंद्रित करण्यात आले. या कार्यक्रमात प्रमुख वक्ते म्हणून सहभागी झालेल्या कार्यकर्ते ध्रुव राठी यांच्या स्वागतासाठी आंदोलकांनी घोषणा दिल्या. भारतातील निवडणूक प्रक्रियेवर उग्र विषय बनत असल्याचे या आंदोलनातून दिसून आले.

मात्र, याच ठिकाणी आंदोलनाला प्रतिआह्वान देणारे चित्रही पाहायला मिळाले. गांधी पुतळ्याच्या दुसऱ्या बाजूला जमलेल्या एका लहान गटाने पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या समर्थनार्थ ‘मोदी, मोदी’ अशा घोषणा दिल्या. त्यामुळे एकाच सार्वजनिक ठिकाणी दोन परस्परविरोधी राजकीय भूमिका समोर आल्या. दोन्ही गटांना वेगळे ठेवण्यासाठी लंडनच्या मेट्रोपॉलिटन पोलिसांनी बंदोबस्त तैनात केला होता. एसआयआर प्रक्रियेवरून भारतात सुरू असलेल्या वादाचे पडसाद परदेशातील भारतीय समुदायातही उमटत असल्याचे या घटनेने अधोरेखित केले आहे. मतदारायाद्यांचे

पुनरीक्षण ही निवडणूक व्यवस्थेतील महत्त्वाची प्रक्रिया असली, तरी तिची अंमलबजावणी, पारदर्शकता आणि पात्र मतदारांचे मतदानाचे हक्क सुरक्षित राहतात का, हे प्रश्न राजकीय चर्चेच्या केंद्रस्थानी आहेत. लंडनमधील या आंदोलनामुळे भारतातील निवडणूक प्रक्रियेवरील वादाला आंतरराष्ट्रीय व्यासपीठ मिळाले आहे. एका बाजूला निवडणूक व्यवस्थेबाबत प्रश्न उपस्थित करणारे आंदोलक, तर दुसऱ्या बाजूला सरकारच्या समर्थनार्थ उतरलेले नागरिक या परस्परविरोधी भूमिकांमुळे भारतीय राजकारणातील धुवीकरणाचे प्रतिबिंब परदेशातही उमटल्याचे चित्र दिसले.

प्रधानमंत्री मातृवंदना योजनेतील उत्कृष्ट कामगिरी करणाऱ्या अधिकारी-कर्मचाऱ्यांचा सन्मान

■ **दैनिक राज्य लोकतंत्र**
मुंबई : प्रतिनिधी
केंद्र शासनाच्या प्रधानमंत्री मातृवंदना योजनेची महाराष्ट्रात प्रभावी अंमलबजावणी करून गर्भवती आणि स्तनदा मातांपर्यंत योजनेचा लाभ पोहोचविण्यात महत्त्वपूर्ण योगदान देणाऱ्या अधिकारी व कर्मचाऱ्यांचा विशेष सन्मान सोहळा उत्साहात पार पडला. राज्यस्तरीय तसेच जिल्हास्तरीय कार्यक्रमांत उत्कृष्ट कामगिरी करणाऱ्या बाल विकास प्रकल्प अधिकारी, मुख्य सेविका आणि अंगणवाडी सेविकांचा गौरव करण्यात आला.
ग्रामीण आणि शहरी भागांतील पात्र लाभार्थ्यांपर्यंत योजनेचा लाभ पोहोचविण्यासाठी थेट लाभ हस्तांतरण (डीबीटी) प्रणालीचा प्रभावी वापर करण्यात आला. यामध्ये क्षेत्रीय कर्मचाऱ्यांनी केलेल्या कामगिरीचे

प्रशासनाकडून विशेष कौतुक करण्यात आले.
माता आणि बालकांचे आरोग्य सुधारणे हे उद्दिष्ट प्रधानमंत्री मातृवंदना योजना १ जानेवारी २०१७ पासून सुरू करण्यात आली. गर्भवती आणि स्तनदा मातांचे आरोग्य व पोषण सुधारणे, त्यांना सकस आहारासाठी प्रोत्साहित करणे तसेच मातृत्वाच्या काळात होणाऱ्या मजुरीच्या नुकसानीची काही प्रमाणात भरपाई करणे, ही या योजनेची प्रमुख उद्दिष्टे आहेत. पात्र लाभार्थ्यांना नियमानुसार आर्थिक सहाय्य थेट त्यांच्या बँक खात्यात जमा केले जाते.
अंगणवाडी सेविकांच्या योगदानाचे कौतुक महाराष्ट्रातील विविध जिल्ह्यांमध्ये सूक्ष्म नियोजन, लाभार्थ्यांशी सातत्याने संपर्क आणि प्रशासकीय समन्वयाच्या

माध्यमातून योजनेची अंमलबजावणी करण्यात आली. नाशिक आणि सिंधुदुर्ग यांसारख्या जिल्ह्यांनी निर्धारित उद्दिष्टपूर्तीसाठी उल्लेखनीय कामगिरी केल्याचे नमूद करण्यात आले. या प्रक्रियेत अंगणवाडी सेविका, मुख्य सेविका आणि बाल विकास प्रकल्प अधिकाऱ्यांची भूमिका महत्त्वाची ठरली. माता व बालकांचे आरोग्य सुधारण्यासाठी आणि शासकीय योजनांचा लाभ शेवटच्या घटकापर्यंत पोहोचविण्यासाठी अहोरात्र परिश्रम घेणाऱ्या अधिकारी व कर्मचाऱ्यांचा सन्मान झाल्याने महिला व बालविकास क्षेत्रातील कर्मचाऱ्यांमध्ये समाधानाचे वातावरण निर्माण झाले. अशा गौरवामुळे कर्मचाऱ्यांना प्रोत्साहन मिळून योजनेची अंमलबजावणी अधिक प्रभावी होण्यास मदत होणार आहे.

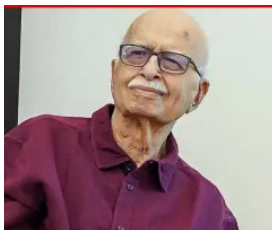
१८ वर्षीय लालकृष्ण अडवाणी रुग्णालयात दाखल; प्रकृती स्थिर, जे. पी. नड्डा यांनी घेतली भेट

छातीच्या संसर्गामुळे अपोलो रुग्णालयात उपचार सुरू;
भाजपचे ज्येष्ठ नेते आणि माजी उपपंतप्रधानांच्या प्रकृतीकडे देशाचे लक्ष

■ **दैनिक राज्य लोकतंत्र**
नवी दिल्ली : वृत्तसंस्था
भारतीय जनता पक्षाचे ज्येष्ठ नेते आणि माजी उपपंतप्रधान लालकृष्ण अडवाणी यांना छातीचा संसर्ग झाल्याने शुक्रवारी (१६ ऑक्टोबर २०२६) सायंकाळी दिल्लीतील अपोलो रुग्णालयात दाखल करण्यात आले. १८ वर्षीय अडवाणी यांच्यावर सध्या उपचार सुरू असून, त्यांची प्रकृती स्थिर असल्याचे वृत्त आहे. त्यांच्या प्रकृतीबाबत माहिती समोर आल्यानंतर राजकीय वर्तुळात चर्चेला सुरुवात झाली असून, भाजपचे राष्ट्रीय अध्यक्ष जे. पी. नड्डा यांनी रुग्णालयात

जाऊन त्यांची भेट घेतली. मिळालेल्या वृत्तानुसार, अडवाणी यांना शुक्रवारी सायंकाळी छातीच्या संसर्गाची तक्रार जाणवू लागल्यानंतर रात्री सुमारे ७.३० वाजता रुग्णालयात दाखल करण्यात आले. त्यानंतर वैद्यकीय पथकाच्या देखरेखीखाली त्यांच्यावर उपचार सुरू करण्यात आले. वयोमान लक्षात घेता त्यांच्या प्रकृतीवर डॉक्टरांकडून लक्ष ठेवले जात आहे. मात्र, त्यांच्या उपचारांबाबतची सविस्तर माहिती सार्वजनिक झालेली नाही.
अडवाणी हे भारतीय राजकारणातील भाजपच्या

प्रक्रियेत अडवाणी यांचे नेतृत्व केंद्रस्थानी होते.
अडवाणी यांना २०२४ मध्ये भारतरत्न या देशाच्या सर्वोच्च नागरी सन्मानाने गौरविण्यात आले. दीर्घ राजकीय कारकीर्द, पक्षसंघटनेतील योगदान आणि राष्ट्रीय राजकारणातील प्रभाव यामुळे त्यांचे नाव भाजपच्या इतिहासातील महत्त्वाच्या नेत्यांमध्ये घेतले जाते. दरम्यान, त्यांच्या प्रकृतीबाबत अधिकृत आणि सविस्तर वैद्यकीय माहितीची प्रतीक्षा आहे. सध्या त्यांची प्रकृती स्थिर असल्याचे वृत्त असून, पुढील उपचार आणि प्रकृतीतील बदल याकडे सचिव लक्ष लागले आहे.

रशियन तेल खरेदीवरील निर्बंधांत ट्रम्प यांची माघार;
स्वतःच्याच कठोर शुल्क धोरणाला अपवाद!

■ **दैनिक राज्य लोकतंत्र**
वॉशिंग्टन, प्रतिनिधी
रशियाच्या उर्जा व्यापारावर निर्बंध लादून त्याच्या तेल महसुलावर अंकुश ठेवण्याचा प्रयत्न करणाऱ्या अमेरिकेचे अध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांनी आता याच धोरणात सवलतीचा मार्ग स्वीकारला आहे. रशियन डिझेलच्या आयातीला

परवानगी दिल्यानंतर अवघ्या काही दिवसांतच रशियन कच्चे तेल किंवा नैसर्गिक वायू खरेदी करणाऱ्या देशावर कठोर आयात शुल्क लादण्याच्या कायद्यातून सूट देण्याची भूमिका ट्रम्प यांनी मांडली आहे. त्यामुळे रशियावर आर्थिक दबाव वाढवण्याच्या अमेरिकेच्या धोरणातील सातत्याबाबत प्रश्न

उपस्थित होत आहेत.
शनिवारी, १७ ऑक्टोबर २०२६ रोजी ट्रम्प यांनी या सवलतीसंदर्भातील प्रमाणपत्र अमेरिकी काँग्रेसकडे सादर केल्याचे वृत्त आहे. सध्याच्या परिस्थितीत अशी सूट देणे हे अमेरिकेच्या राष्ट्रीय हिताचे असल्याचे त्यांनी नमूद केले. संबंधित कायद्यानुसार रशियन वंशाच्या कच्च्या

तेलाची किंवा नैसर्गिक वायूची खरेदी करणाऱ्या देशांवर १०० टक्क्यांपर्यंत शुल्क लादण्याची तरतूद होती.
या शुल्काची अंमलबजावणी १८ ऑक्टोबरपासून सुरू होणार होती. रशियाच्या उर्जा निर्यातीतून मिळणारा महसूल कमी करणे आणि त्याच्या आर्थिक व्यवहारांवर दबाव

वाढवणे, हा या कठोर तरतुदीमागील उद्देश होता. मात्र, अंमलबजावणीच्या उंबरठ्यावरच सवलतीचा प्रस्ताव पुढे आल्याने अमेरिकेच्या धोरणाची दिशा चर्चेत आली आहे.
याआधी सुमारे सहा दिवसांपूर्वी ट्रम्प प्रशासनाने रशियन डिझेलच्या आयातीला

रोमानियाजवळ ड्रोन हल्ल्यात सापडलेले जहाज सुरक्षित बंदरात; नऊ भारतीय खलाशी सुखरूप!

■ **दैनिक राज्य लोकतंत्र**
लंडन, प्रतिनिधी
रोमानियाच्या किनाऱ्या-जवळ ड्रोन हल्ल्याचा सामना करावा लागलेल्या तेल आणि रासायनिक पदार्थांची वाहतूक करणाऱ्या टँकरवरील नऊ भारतीय खलाशी सुखरूप असल्याची माहिती भारतीय दूतावासाने दिली आहे. ‘यारा जे’ (धअउअ ग) हे कोमोरोसचा ध्वज असलेले जहाज शनिवारी, १७ ऑक्टोबर २०२६ रोजी रोमानियातील कॉन्स्टान्टा बंदरात पोहोचले. या घटनेमुळे सागरी वाहतुकीच्या सुरक्षेचा प्रश्न पुन्हा चर्चेत आला आहे.

या आठवड्याच्या सुरुवातीला रोमानियाजवळ नागरलेल्या अवस्थेत असताना या टँकरला ड्रोनने लक्ष्य केले होते. त्यानंतर जहाजावरील भारतीय कर्मचाऱ्यांच्या सुरक्षिततेबाबत चिंता व्यक्त केली जात होती. मात्र, जहाज बंदरात पोहोचल्यानंतर सर्व नऊ भारतीय खलाशी सुरक्षित असल्याचे भारतीय दूतावासाने स्पष्ट केले.
रोमानियातील भारतीय राजदूत मनोज कुमार मोहापात्रा यांनी बचाव आणि शोधकार्याशी संबंधित रोमानियन यंत्रणांशी संपर्क साधला. यामध्ये

एसएआर रोमानिया (डब्ल्यू व्हेरफ्लर) आणि एमआरसीसी कॉन्स्टान्टा (वडउउ डेपीरपीर) यांचा समावेश होता. याशिवाय, त्यांनी ‘यारा जे’ जहाजाच्या मुख्य सुरक्षा अधिकाऱ्याशीही सवाद साधून परिस्थितीची माहिती घेतली.
भारतीय दूतावासाने समाजमाध्यमांवरील निवेदनात दिलेल्या माहितीनुसार, जहाजावरील कर्मचाऱ्यांशी संवाद साधला आणि भारत सरकारकडून संपूर्ण सहकार्य व आवश्यक मदत सहली जाईल, असे आश्वासन दिले.

मुलांच्या इंटरनेट वापरावर बंदी घालणे हा उपाय नव्हे; सर्वोच्च न्यायालयाचा सरकार आणि पालकांना स्पष्ट संदेश!

■ **दैनिक राज्य लोकतंत्र**
नवी दिल्ली । प्रतिनिधी
मुलांच्या ऑनलाइन सुरक्षिततेच्या नावाखाली त्यांच्या इंटरनेट वापरावर सरसकट बंदी घालण्याच्या भूमिकेला सर्वोच्च न्यायालयाने महत्त्वपूर्ण कायदेशीर आणि घटनात्मक प्रश्नांच्या चौकटीत आणले आहे. इंटरनेटचा वापर हा केवळ मनोरंजनाचा किंवा तंत्रज्ञानाचा विषय नसून, तो प्रत्येक व्यक्तीच्या मूलभूत अधिकारांशी संबंधित असल्याचे न्यायालयाने स्पष्ट केले. मुलांनाही वयाची पर्वा न करता इंटरनेट वापरण्याचा मूलभूत अधिकार असल्याचे सांगत, त्यांना या अधिकारापासून पूर्णपणे वंचित

ठेवणे योग्य ठरणार नसल्याचे निरीक्षण न्यायालयाने नोंदवले. त्यामुळे मुलांच्या ऑनलाइन सुरक्षेच्या नावाखाली संपूर्ण प्रवेश बंद करण्याच्या धोरणावर आता गंभीर प्रश्न उपस्थित झाले आहेत.
न्यायमूर्ती जे. बी. पाटीलवाला आणि न्यायमूर्ती विनोद के. चंद्रन यांच्या खंडपीठाने हा महत्त्वपूर्ण निष्कर्ष नोंदवला. भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद २१ अंतर्गत जीवन आणि व्यक्तिगत स्वातंत्र्याचा अधिकार तसेच अनुच्छेद १९(१)(अ) अंतर्गत अभिव्यक्तिस्वातंत्र्याच्या अधिकाराशी इंटरनेटचा प्रवेश आणि वापर संबंधित असल्याचे न्यायालयाने स्पष्ट केले.

न्यायालयाच्या भूमिकेनुसार, इतर व्यक्तींप्रमाणे मुलांनाही अधिकार लागू होतात. मुलांचे वय कमी आहे. म्हणून त्यांना इंटरनेट वापरण्याच्या अधिकारापासून पूर्णपणे वंचित ठेवणे हा तर्क स्वीकाराई ठरू शकत नाही. डिजिटल जगात शिक्षण, माहिती, संवाद आणि अभिव्यक्ती यांसाठी इंटरनेट महत्त्वाचे साधन बनले असताना, त्यावर सरसकट बंदी घालणे हा समस्येवरील प्रभावी उपाय ठरेलच असे नाही.
सुरक्षेच्या नावाखाली स्वातंत्र्याचा संकोच का? मुलांना इंटरनेटवर अश्लील सामग्री, सायबर छळ, ऑनलाइन

फसवणूक आणि इतर धोक्यांचा सामना करावा लागू शकतो. या धोक्यांकडे दुर्लक्ष करता येणार नाही. मात्र, मुलांच्या सुरक्षेचा प्रश्न सोडवताना त्यांचे घटनात्मक अधिकारच नाकारले जाऊ नयेत, हा न्यायालयाच्या निरीक्षणाचा महत्त्वाचा गाभा आहे.
मुलांची सुरक्षितता आणि त्यांचे स्वातंत्र्य हे एकमेकांच्या विरोधात नसल्याचे न्यायालयाने स्पष्ट केले. दोन्ही गोष्टी मुलांना मिळायला हव्यात, अशी भूमिका खंडपीठाने मांडली. त्यामुळे ऑनलाइन धोक्यांचा सामना करण्यासाठी केवळ बंदी घालण्याऐवजी परिणामकारक, संतुलित

आणि वयानुसार बदलणाऱ्या उपाययोजनांची गरज अधोरेखित झाली आहे.
सरसकट बंदीऐवजी पालकांची देखरेख आणि सुरक्षित डिजिटल व्यवस्था इंटरनेटवरील निर्बंधांचा विचार करताना पालकांची देखरेख, मुलांच्या वयानुसार सुरक्षितता उपाय आणि स्वतंत्र ‘चाइल्ड मोड’ यांसारख्या पर्यायांना महत्त्व देण्यात आले. अशा व्यवस्थेमुळे मुलांना डिजिटल जगापासून पूर्णपणे दूर न ठेवता, त्यांचा वापर अधिक सुरक्षित बनवता येऊ शकतो.
सरसकट बंदीचे उपाय असल्याचा ठोस

पुरावा नसताना ते लागू करणे आणि त्यातून मुलांच्या अधिकारांवर असमान प्रमाणात मर्यादा येणे, याबाबतही न्यायालयाने प्रश्न उपस्थित केले. म्हणजेच, धोका आहे म्हणून संपूर्ण प्रवेश बंद करणे आणि धोका कमी करण्यासाठी आवश्यक संरक्षणात्मक उपाय करणे, या दोन भूमिका समान नाहीत.
डिजिटल धोरणासाठी महत्त्वाचा घटनात्मक संदेश सर्वोच्च न्यायालयाच्या या भूमिकेमुळे सरकार, इंटरनेट सेवा पुरवणाऱ्या कंपन्या, डिजिटल व्यासपीठे आणि पालकांसमोर महत्त्वाचा प्रश्न उभा राहतो. मुलांना ऑनलाइन धोक्यांपासून वाचवताना

त्यांचे माहिती मिळवण्याचे, शिकण्याचे आणि अभिव्यक्त होण्याचे स्वातंत्र्य कसे जपायचे? मुलांच्या इंटरनेट वापरावर संपूर्ण बंदी घालणे हा सोपा पर्याय असू शकतो; मात्र सोपा पर्याय म्हणजे योग्य उपाय असतो नाही. सुरक्षिततेच्या नावाखाली अधिकारांवर गदा आणण्याऐवजी, वयाला अनुरूप संरक्षण, जबाबदारा पालकत्व आणि सुरक्षित डिजिटल साधनांची प्रभावी अंमलबजावणी आवश्यक आहे. मुलांना डिजिटल जगापासून दूर ठेवणे नव्हे, तर त्या जगात सुरक्षितपणे वावरण्यास सक्षम करणे, हाच सर्वोच्च न्यायालयाच्या निरीक्षणातून पुढे येणारा महत्त्वाचा संदेश आहे.

